

Олександр Бобошко

Ніч на п'ятницю

поезії

Крок 2005

ББК 84.4УК7

Б72

Автор висловлює щиру подяку
Дмитрові Дмитровичу Мормулю
за допомогу у виданні цієї книги

Редактор Віктор Бойко

ISBN 966-652-096-6

Бобошко Олександр.
Ніч на п'ятницю. **Поезії.**

Олександр Олександрович Бобошко народився у Харкові 1971 року. Закінчив Харківський інститут радіоелектроніки, за фахом – інженер електрозв'язку.

Дипломант (2004 рік) та лауреат (2005 рік) обласних літературних семінарів „Молода Слобожанщина”, дипломант всеукраїнської наради молодих літераторів 2004 року.

Твори друкувались у місцевій пресі, зокрема у часописі „Темп” та в альманаху „Левада”, звучали на обласному радіо.

„Ніч на п'ятницю” – перша книга автора.

* * *

Поговоріть зі мною, небеса,
Зашелестівши зливою по зелені.
Всотаю ваше Слово, наче сад
Чи ярі зерна, зронені у землю.

Поговоріть... *Вас довго не було.*
За цілу зиму – жодної відлиги.
Я бачив крізь тонке віконне скло:
Хліба ховала
                    віхола
                            від лиха.

Вдихає в мене силу
                            ваша синь.
Високі! Я не раб ваш,
                            радше син,
Хоча й не завжди стриманий та чемний.

Простіть мені
                            тяжкий минулий гріх,
Почуйте голос мій
                            крізь власний грім,
На сповідь запишіть мене у чергу.

* * *

Я не буду героєм легенд, ні пісень, ані саг,
Тільки довго ще житиму тими гидкими подіями...

Добігає кінця
  черговий невеселий нісан –
А мої срібляки,
  на три купки по десять
  поділені,

Ще лежать у шухляді.
Я їх залишив про запас,
Не жбурнувши у пики
  пройдисвітам-первосвященикам.

І дозріло бажання
  продертись до тебе крізь час
Зі словами спокути –
  і стати, нарешті, прощеним.

* * *

О.М.

Кленовий одяг
                    золотим дощем
Летить на землю,
                    теплу й не намоклу ще.

І
скорий сніг
Дамокловим мечем
повис
над
жов
тня
в
и
н
о
г
р
а
д
н
и
м

вогнищем...

...Пречисто Перша!
З першого причастя
На все життя – солодкий присмак губ Твоїх.
В епоху віри в неминуче щастя
Були вони
                    звabливими
                                    і згубними.
І лився мед з липкого листя лип,
І Ти була найкращою з перлин –
І я в ту мить готовий був поклястися,

Що бачив між ікон Твій юний лик.
І бога снів невтомно я молив,
Щоб Ти мені явилась
в ніч на п'ятницю...

* * *

Ось і ти...
Я чекав. Я вірував.
Захолола на кухні кава...

Ти моя нагорода? Кара?
О, минуле, з корінням вирване!..

Чи надовго? Гіркої вип'ємо!
Бо живеться не надто солодко.

...А з легень твоїх раптом випірне:
– Я до тебе назавжди, соколе...

Це жахливо!..
Ще тільки початок серпня –
А в метро продаються айстри.

І недавню спеку, нудну й нестерпну,
Долає осінній настрій.

І фарбує дощ хворобливу ніч
В кольори всесвітнього смутку.
Помарніла шкіра сірих облич
Над шкірою чорних курток.

Знемагають
розхитані хворі нерви.
Щось дратує, гнітить і ятрить.
Нездоланим бар'єром постали двері
Зачинених вже кав'ярень.

Затихає вітер, упавши ниць
Серед ночі посеред площі.
Заблимали вікна старих кам'яниць,
Як хижого звіра очі.

Засинає
утомлене мокре місто,
Під щоку асфальт підмостивши.
Горобин рясніють гіркі намиста
У передосінній тиші.
І летить земля в неосяжну даль,
Ледь не скинувши нас з поверхні.
І холоне літо, бліде, мов тальк
На межі
між життям
і смертю.

* * *

Він живий...
Випадково живий.
Рідний син, тобою приречений.
Ти розгублений, сам не свій,
І, здається, бажаєш втечі.

Син з тобою. Він поруч. Тут...
Це Його безневинне тіло
У полоні батьківських пут
І обличчя – мов крейда, біле.

Він живий. Він не втямив ще,
Ким судимий, чому врятований.
Відчуває у серці щем
І лежить. Один. На жертovníку.
Як хвилину тому,
Як в мить,
Коли Він прощався зі світом,
Намагаючись уявить
Шлях в тунелі та промінь світла,
Все в короткім своїм житті
На секунди розклавши й метри...

...Він живий!
Ще живий і ти.
Хоч волів би, напевне, вмерти...
Ти не схибив – йшов до кінця,
Бився рівно старечий пульс твій.
Спонукали слова Творця,
В котрих ти не відчув спокуси.
І тобі не забракло сил
Закривавити дужі руки!
Цю дилему – Бог або Син –
Розв'язав без вагань і мук ти.
І відважився – і довів
Фанатичну відданість звіра...

Та лишились тобі і Він,
І твоя божевільна віра.

* * *

Здається, ми чужі на цьому святі.
Ми не святі – ми грішні і прокляті.
Напружені, як стиснуті пружини,
Приречені здаватися чужими.

Тут не для нас наповнено бокали,
Нас тут не люблять, нас тут не чекали.
Ми тут не гості – випадкові зайди.
На цьому святі ми, здається, зайві.

Підвівши вгору очі від підлоги,
В наступну мить оглянемо спідлоба
Накритий стіл, розкішні білі квіти...
Здається, ми чужі на цьому світі.

* * *

І принесе кульгавий листоноша
Твоє нещире вистраждане „ні”.

Нам, неспроможним “я” на “я” помножити,
Віднині існувати в однині.

А холод слів листа твого останнього
Зведе потуги липня нанівець.
І, мов бамбук, відчуженість сердець
Прискорено в майбутнє проростатиме.

* * *

...Ще – мить.
Єдина мить.
Остання мить.
Весна втече, лишитися не в силі, –
І обважніле серце защемить,
Згадавши про бузкові грона білі.

Потоне сонце між вечірніх барв,
Назустріч ночі спалахне заграва.
Злякавшись літа, з соковитих трав,
Злетить у небо полохливий травень.

* * *

Зореточить небесна твердь
В чорну ніч, у траву шовкову.
І червоний кримський портвейн –
Вже хвилину як відкоркований.

Як нам після вогню й води
Мідних труб закортить і меду!..

Тільки згіркли наші меди,
І музики давно померли.

А перерваний зойком сміх –
Це лише маскування болю.
І липневий зоряний сніг
Видається сльозами Бога...

Пані осене!
Як Ви вчасно...

Я варився в липневім пеклі,
Я ковтав, як отруту, спеку
І уже не вірив у щастя.

Та прокинувсь од Ваших кроків –
І забув, що сумний і кволий.
А дерев поруділі крони
Провіщали втіху та волю.

Пані осене, Ваша милість!
Довга й тепла, прозора й чиста,
По коліна в опалім листі
Як же довго мені Ви снились...
Як же довго в серці схололім
Порожнеча була і вітер...

...Я губам своїм не повірив :
Боже мій, це ж її долоні!
Це її зволожені очі
І розбитий об мене смуток,
Це кінець дощової смуги
І предтеча жаркої ночі.
Пані осене, я Ваш бранець,
Я в далеких зелених червнях
Розгубив своїх наречених,
Промінявши на Ваш багрянець.

Пані осене, я Вам вдячний :
Не згубився, не зник, не вимер.
Час – це тільки четвертий вимір,
В ньому часом буває лячно.

Непрочитана, сніжно біла,
Наче книга, що вийшла з друку,
Будь моєю, Пречисто Друга!..
Я не зраджу твоїх обіймів.

* * *

Блукає
                    голодне дитинство
  підземними станціями,
З вагона в вагон
                    несучи
  свої *«Белые розы»*...

«Радянська» та «Київська»... «Пушкінська»...
«Площа Повстання»...
Де тільки не чули
                    співців
  із очима дорослими.

Гарячим чолом
                    притулившись
  до сірого мармуру,
Чекає тінейджер
                    такого жаданого потяга.
Заплющивши стомлені очі,
  малює він подумки
Цукерки та пиво...
                    І лик незабутої матері...

* * *

Моя любов, Одеса дощова...
Перегук ринв
на дні безлюдних вулиць.
У пошуках спиртного та розваг
Блукає невдоволений прибулець.
Прибитий пил
вростає в сірий брук
Умитих і напоєних бульварів,
І краплі зливи ловлять сотні рук
З розбитих вікон стомлених трамваїв.

Моя любов, Одеса дощова...
Приреченим синам Лаокоона
Останньої жаги не втамувать:
Все ближче й ближче
мить страшних агоній.
Вони загинуть – сила і краса,
Примхливості Афїніної жертви...

...А грім гримить.
І плачуть небеса.
І стогне жрець в цупких обіймах смерті.

Моя любов, Одеса дощова...
Розмоклі букви Дюкових паперів,
Стікаючи, сплітаються в слова
І сунуть вниз, на спорожнілий берег,
Куди
збігають
свідками
століть
Величні
сходи,
мокрі і самотні,
Що в цю непевну, загадкову мить
Нагадують
дорогу
до безодні...

* * *

А у Харкові – сніг та сніг,
А у Харкові – заметіль.
І життя свій скажений біг
Зупинити не має сил.

Світанкова наповнить мла
Наші дії нехитрим змістом.
Димом труб і браком тепла
Зустрічає заспане місто.

А над містом – панцир із хмар,
І немає сумніву в тім,
Що уб'є Дездемону мавр,
Що зруйнують вандала Рим,
Що триватимуть сотні війн,
Нескінченних і не безкровних...

...Тане сніг поміж теплих вій,
І безвихідь стискає скроні.

А у Харкові спить земля
Під зими колисковий спів,
І в снігу загубився шлях
До кохання і теплих злив.

І минають дні та роки
В поїздах, на вокзалах сонних
Вздовж простягнутої руки,
Наче пам'ятника депресованим...

* * *

Самотнє сонце плавало в Дніпрі,
І вулиці Херсона пахли осінню.
І будь-яка із безлічі доріг
Вела до тебе. Ти чекала...

...Господи,
Я так летів до тебе крізь юрбу,
За кроком крок скорочуючи відстань,
Притиснув квіти до душі та губ,
Вважаючи цей день моментом істини.

А потім... Уві сні чи наяву
Почув, що не потрібен. Що не суджений.
Мого кохання тріснутий кавун
Тримала ти в долонях пересушених.

І я стояв розбитий і німий,
Обібраний – неначе після митниці...

І над усе хотілося мені
Між хвиль холодних
з сонцем усамітнитись.

* * *

Я прошу тобі, місто,
  трамваєм травмований травень
І підвищений тиск
  брудносірих похмурих будівель.
Щовесни захлинаюсь
  твоїми баскими вітрами
І в занедбане небо
  щоверсня
  лину з бадилля.

Ще не раз
  на своїх перехрестях
  когось розіпнеш ти,
І метро-людожер
  ще не раз проковтне мене й викине.
Ще не раз я замерзну,
  по вулицях вволю навештавшись, —
Та зігріюсь
  твоїми вечірніми теплими вікнами.

Я прошу тебе, місто,
  подати, рятуючи, руку
Всім розчавленим,
  всім, хто готовий
  в петлю чи на рейки.

От тоді я
  бравурний твій марш
  не сприйму як наругу.
От тоді я повірю
  святковим твоїм феєрверкам.

* * *

« Наступні три доби
на сході йтиме дощ...»

Ковтатиме земля
гіркі небесні сльози.
А ти – поза човном.
Не гондольєр, не дож.
І шлях твій до метро –
як *Via Dolorosa*.

Відклавши свій візит
в район її руїн,
Зачинишся один
в сирій кімнаті-мушлі
В оточенні книжок
про відданих і мужніх
Та ліків від журби –
касет і рубаїв.

Наступні три доби
на сході йтиме дощ.
Нав'язливий, гидкий,
приречений на осуд.
В найближчі три доби –
дощу того впродовж –
Пірне твоя душа
в сумну глибоку осінь.

« Наступні три доби
на сході йтиме дощ», –
Наступні три доби
лунатиме в ефірі.
Знебарвлені,
немов
німого кадри фільму,

Повзуть повз тебе дні
Вужами до водойм.

« Наступні три доби...»

...Наповнено торби.
Вже зведена рука
                                для хресного знамення.
Готовий ти втекти
                                подалі від судьби,
І втеча – тягарем
                                на серце і рамена.

Зруйновано мости.
Забуто імена
Набридливих колег і псевдонаречених,

І думка – лиш одна
                                у погляді з вікна:
Чи є між цих споруд
                                фарватер для ковчега?..

... Наступні три доби
                                на сході йтиме дощ...

* * *

Звичним рухом
чарку наповнену
вмить спорожнив.
Занюхав волоссям напарника,
заїв цибулиною.
Так щорічно
відзначав він початок
сезону жнив,
Благаючи Бога
про гарну погоду
липневої днини.

Потім він засинав –
і щороку являлося в снах
Одне і те ж,
немов примара післяобідня:
Червоноармієць
багнетом
нишпорить по кутках,
Шукаючи хліб,
а натомість
знаходячи злидні...

* * *

Жовтих літер півмісяць
приріс до розп'яття Христа...
Як нас любить Господь!
Навіть сина віддав на поталу!
Сльози війн,
перемішані з кров'ю гуситських повстань,
Збігли, наче віки,
у на північ спрямовану Влтаву.

Місто містики,
місто, яке я навряд чи збагну,
Навіть назва твоя
промовляється майже як “спрага”.
Я, заплющивши очі,
себе за шоку ущипну,
Намагаючись втямити:
ти – уві сні чи насправді.

Вже забуто минулих часів
ворожнечу й ганьбу.
Так спокійно і райдужно
між кам'яницями сивими.
Що години твій ратушний півень
скликає юрбу –
Провіща перемогу Творця
над нечистою силою.

Наче в чистий четвер,
щосхідсонця біжиш до води:
Доки сплять перевтомлені гості твої –
чепуритися.
Я підгледів оголену вроду
ранкових годин.
Червонію, соромлячись,
разом з дахів черепицею...

Отакою й лишайся, мадонно!
Лишайся навек.
Площі й вулиці, вільні від танків,
захрясли туристами.
Замість крові потоків –
лиш пива скажений потік.
Замість гromу запеклих боїв –
лиш нічні фотоблискавки.

Хай же небо тебе вбереже
від навал і пожеж.
Не затоплять тебе,
мою душу шматуючи, повені.
Я закоханий в тебе,
захоплений величчю веж,
І картин-вітражів,
приголублених сонячним променем.

Даліборова скрипко!
В садах королівських заграй.
Швидкоплинне життя!
Ненадовго дозволь собі паузу...

Дай затриматись в місті
відкритих сердець і забрал,
Місті вічним, як спір
Мефістофеля з доктором Фаустом...

* * *

Закохайся у жовтень...

Триватиме опір зимі –
Неминучій, небажаній, що наступає з-за обрію.
І шипіння-пророцтва подібних до зміїв ЗМІ,
Й божевільне метання
між храмами й пунктами обміну.

Це – давно. Це – з дитинства: вагання, розмитість мети.
Все б одразу: і мати *доляри*, і бути спасеним.
І продовжити ніч
натщесерце пригубленим сексом,
І загублений Всесвіт
очима в очах віднайти...

Та, здобувши нарешті жадане
земне і небесне
І уже не лякаючись гріхо-
та гривнепадіння,
Ти промовиш слова,
що в душі твоїй винищать безлад:
“Я люблю тебе, осене. Всю – від різдва до успіння...”

* * *

Сивий сніг,
покалічений сотнями ніг,
Довгий сон
за мотивами давніх ікон –
Це ознаки зими,
що волає з п'їтьми,
Провіщаючи з березнем герць.
І кінець.

Хто ж судитиме твій
неминучий двобій?
Хто врятує від смерті,
вгамує твій біль?
Хто тебе захистить
від зневіри і стигм
І за сотні убитих тобою простить?

Все скінчилось.
Ти гордо ведеш свій кортеж
До підкорених,
напівзруйнованих веж.
І в бокалі – вино,
і на шиї – вінок.
І холоне у піхвах гарячий клинок.

Вже заплачено всім трударям-трунарям –
І ти плачеш у полі
між виритих ям.
І здається – останній твій ворог поліг
В покалічений
сотнями ніг
сивий сніг...

* * *

...І як винагорода – Новгород!..

Над Волховом – шалена віхола.

– Н е ж а р к о. Вихилити б “норму”...

– Та можна і подвійну вихилити!

Гаряча юшка. Пляшка “білої”.

Млинці з ікринками червоними.

За цілий день ми так набігались,

Милуючись церквами й дзвонами.

Кремлівських сивих благовісників

Не лине музика над містом.

Без язиків, давно вже вирваних,

Це просто мертві мідні вироби,

Які на Віче не покличуть.

Мовчати їм, мовчати вічно,

Таким великим. І величним,

Як Пісня про Олега віщого.

* * *

Суне сумний листопад.
Жовта журба. Порожнеча.
Серце не раз прожене ще
Натяк на спокій і лад.

Раптом постукає в сон
Скутий спокутою спогад...

...Слухай, а жити не з богом
Начебто і не резон.

Вітром поламаний куш
Низько схилив бідну голову.
Ранок поранив щоку,
Місячним лезом поголену.

Небо зализує крони
Кленів, обагрених кров'ю...

* * *

Ранок. Таємницю ночі випито...
Нащо нам готельна стеля біла?!

Кави! І до берега Неви піти.
З огляду на холод – краще бігти.

Сніг та крига. Сонний острів Заячий.
Десь баряться
перші сонця промені.
А попереджали ж нас, що протягом
Трьох зимових тут не надто затишно.

Пахне у сирім повітрі Балтики
Порохом Дантесового пострілу.
Петербурже, як тебе по батькові?
Хто ти: син царя чи син апостола?

Зупиніть хурделицю, о демони!
Наливай в бокали пуншу, кельнере!..

...Підемо. До сходів Академії.
До тепла Шевченкової келії.

* * *

Пахне травами небо
на Півдні опівночі.
Тут на відстань цілунку
сузір'я наближені.
А розбурхане море,
хвилюючись, пінячись,
Перевтомлені мандрами ноги облизує.

Нас – двоногих –
невже тільки двоє у Всесвіті?
В руки проситься Місяць
плодом забороненим.
Нам себе
в цій предивній
прадавній місцевості –
Почувати
прибулими з Марсу забродами.

Ми останні чи перші тут?
Хочеться вірити,
Що існують подібні,
приховані скелями.

Відгукніться, земляни,
не знищені війнами!
Проводжаючи ніч,
доп'ємо уповільнено
Рештки ночі,
розлиті Аворою в келихи...

...Ну а потім – листи, листи, листи...
І радів я, південна бранко,
Що мене жартома охрестила ти
Капітаном
Першого
Ранку.

* * *

Плететься пізня осінь до Різдва,
Щокроку у багні ногами в'язнучи.
Іде селом остання перезва,
І грудень розмина залізні м'язи.

Розлито сум і сутінь у степах.
Укладено в копиці літні спогади.
Приречений на страту листопад
Чекає сповіді.

Похмурий час.
Пилипівська печаль.
Сторінку від *Матфея* не дочитано.

У хворобливих стомлених очах
Тремтить відверте: «*Чи не я, Учителю?..*»

Плететься пізня осінь до Різдва.
Іде селом остання перезва...

* * *

**Колись про тебе буде створено легенду.
Тобі напишуть гімн – аби не реквієм...**

**Ну здрастуй, Харкове, пропахлий секонд-хендом,
Покраєний, немов шаблями, рейками.**

**Тримайся!
Скоро побратаємось з Європою.
Ми вже давно для неї не опудала...**

**Підстав гранчак – наллє тобі окропу
Із чайника
отець
Михайло Пуговкін.**

* * *

1

Вона...

Вона!

Її легка хода.

Сліди маленьких ніг Її на східцях...

Знайшов ти скарб,

здобув жаданий дар –

І прирівняв до Пекторалі Скіфської.

Вона...

Цей ледь помітний порух губ,

Цей блиск очей казкового створіння...

Нова – не перегорнута – сторінка

На тлі образ, відмов, набитих гуль.

Вона...

Ти вірив в час поневірянь,

Що рано ви чи пізно з Нею стрінетесь.

То ж хай Вона простить твою нестримність,

Твій шал бажань крізь шар розчарувань,

Твоє невміння уникати сцен

І ритмію збудженого серця...

Твоє життя

так мало б мало сенсу –

Але Вона

вдихнула в нього сенс.

Вона...

Невже так швидко плине час...

Банальність – а звучить як одкровення.

Ще так недавно був медовий Спас,

А вже прийшла гірка й холодна Вербна.

Тепер, на жаль, не втримати в руках

Того, що серцем втримати не зміг ти.

Облиш. Розливши тугу по чарках,

Лиши собі лиш спогади розмиті.

Ти з нею прокидався й засинав,

Заради неї рвав троянди й жили,

Молився в тиші стародавніх нав,

Звертаючись до ликів небожителів.

Вона – чужа. Віднині ти – статист.

Розвіється минуле сірим попелом...

Усе, на що тепер спроможний ти –

Останній раз її торкнутись поглядом,

Останній раз вrostи в останній сніг

Поміж гектарів мокрого асфальту,

Коли її, тобою не засватану,

Веде під руку інший чоловік.

* * *

Злітають
з безлистих тополь
і каркають, каркають –
Предтечами снігу чи просто від голоду –
ворони.
Середина грудня безликій околиці Харкова
Шепоче, що буде зима
не дуже суворою.

Спасибі природі. Куди нам – морози витримать
В цім житломасиві,
аж надто на цвинтар схожому...
Хоча діалог
з носіями новітніх вірувань
Запевнить мене
у наближенні Царства Божого.

А ми – чи врятуємось?..
Що віщують апокрифи?
По відповідь – до сусідки.
З білими ружами.
Ікони докірливо глянуть на мене з покутя:
Пилипівський піст –
а тебе і черниці збуджують...

Куди б утекти
з цього холоду-голоду-мороку?
Чи є за морями південними
землі незаймані?
Спливає дві тисячі другий,
зростає змореність.
І натовп до НАТО,
в якому ми є не зайвими.

Чи варто?
Чи зможемо?
Плачуть блаженські чоботи.

**Кому ми і нащо
в новім світовім розподілі?**

**Нам версти і версти до центру Європи човгати,
А дикі степи –
зовсім поруч,
у межах погляду.**

**Злітають
з безлистих тополь
кількавічні ворони.
В холодному місті – не місце веснянці-ластівці.
Зима обіцяє не бути надто суворою.
Співає пісні опівнічні
Північній Салтівці...**

* * *

Коли придавлять брилами роки,
Й життя раптово зробиться баластом,
Коли не подаватимуть руки
Ні однокурсник, ані однокласник,

Коли усе валитиметься з рук,
І не допомагатиме молитва,
І зажадають голови перук,
Завчасно білим кольором облиті, –

Кохай мене!..

Потомлені за день,
Спочинуть хай набряклі наші нерви,
І хай співає тисячі пісень
Навпіл роздерте блискавкою небо,

І хай дитинством знов запахне дощ,
Наш теплий дощ, наш вимріяний вирій...

А бід мені ти більше не пророч.
Здолаю все. У це я свято вірю.

* * *

Ти залишасш на щоді
Цілунок – як ознаку зради.
Я міцно стиснув у руці
Передчуття швидкої страти.

Твоя досягнута мета –
Мене веде під руки варта.
Дорога – довга й непроста,
Зусиль докладених не варта.

Ти так хотіла – буде так...
Та раптом окрик: «Стоп! НЕ ВІРЮ!»
І плівка крутиться навспак,
І ти – здивована й покірна.

Мене замініть мій дублер,
Бо роль така мені не личить.

Тебе ж прощу я – і покличу
На найтаємнішу з вечерь.

* * *

...Не спится... А
надо бы заснуть,
рука не дрожала.
чтоб завтра
Впрочем, на шести шагах
промахнуться трудно.

М.Лермонтов
“Герой
нашего времени”

Порожній погляд. Літер довгий ряд.
Свіча, що ледь освітлює кімнату.
Чекай світання, вірячи у фатум,
І кроками периметр вимірай.

Життя – одне. Бо неможливий дубль.
Ти не зачерствів. Став на захист честі.
І вранці
над безоднею
по черзі
вдивляйтесь вам у чорні очі дул.

Життя...
Своє – не надто дороге,
Тому й чуже нема за що любити.
Відомо : *a la guerre comme a la guerre.*
А раз війна – то мають бути вбиті.

Можливо, завтра – день останній твій,
Який скінчиться, тільки-но почавшись.
Тобі набрид недосконалий світ –
І ти не молиш Господа *про чашу.*

Один тобі суддя – наступний день.
І ти спокійний. Ні жалю, ні ремства.

**І байдуже – чи аверсом, чи реверсом
Твоя монета завтра упаде.**

43

* * *

Химерять сосни літом, лісом, тишею...

**Оспівані у новорічних віршиках,
Міських кварталів сірістю затиснуті
Зелені бранки, тритижневі іграшки.**

**Спаплюжені, знедолені, знесилені,
Лишившись без ковтка повітря чистого,
Тут вічного життя вмирають символи,
Отруєні октановими числами.**

**...В теплі помешкань, названі я л и н к а м и,
Обвішані гірляндами-кайданами,
Біля столів, заставлених наливками,
Конають сосни, знищені вандалами.**

**Дорослі й діти, Миколаї-Клауси
Підходять з недоречними присвятами...**

**...Хай тиснуть пальці на невтомні клавіші –
Від звуків чарівливих дещо слабшає
Фантомний біль у корені відтятому.**

* * *

Що ж Ви робите, пані?!
Куди ж Ви – з порожніми відрами...

Застелили б хустинками
часом подзьобані денця...

Не зустрітись мені
із тією підступною відьмою.
Не її, а замок
цілувати, на жаль, доведеться...

А роки – як степи.
Бо такі ж незорі й незорані.
Сперечаюсь із долею,
всотую пил придорожній.
Та кепкує з потуг моїх небо,
то хмарне, то зоряне,
І життя видається
сукупністю відер порожніх.

* * *

Не ступлю за межу. Недоречні докори і дотепи.
У знайомих місцях опівнічним з'явившись
паломником,
Лиш дозволю собі обережний п'янкий напівдотик
До минулого пам'яттю.
І до долоні – долонею.

Та розверзеться час – і осінні приверзнуться сутінки.
І, відчувши тепло від твоєї руки і минулого,
Затлумлю в собі сум, перекресливши всі свої сумніви:
Третій раз – в одну воду?
Вперед! Бо вода не замулена.

Зберігаючи душу від цвілі, а скроні – від інею,
Намагаюсь узріти тебе своїм серцем розкряним.

Засинаю щоначі з твоїм оксамитовим іменем,
Пригадавши найкраще
з такого раннього раннього...

* * *

Подалі від тверді земної. Все вище і вище!
Хоч кожний наступний – складніш попереднього
кроку.
Підпертий драбиною, стовбур хитається вишні,
Стікають плоди перестиглі солодкою кров'ю.

Як близько до неба: дві жмені подзьобаних ягід,
Два кроки шаблями-гілками, сухими й непевними...

Подяка пресвітлому сонцю й великому Ягве
За те, що наповнено відра червоними перлами!

Вітаю світило святе – золоте, доброзичливе,
Таке недоступне ночами грудневими довгими.
На нього молюсь я – нехай же простять *преподобні*
Цей гріх несвідомий нащадку трипільських язичників.

* * *

**Зануритись удвох поміж дерев
Під теплу ковдру з висохлого листя,
Кохатись без зупинок, без перерв –
І врешті-решт в єдине ціле злитись.**

**Зупинить сутінь стулених повік
Повільний плин пустопорожніх тижнів
Для двох сердець, об'єднаних навік
І втоплених в лункій осінній тиші.**

**Засне земля в Покровський передзвін,
Заславши златом злидні і пороки.
Зима буває довга, наче змії,
Це літо, як життя, завжди коротке.**

**І в день, коли впаде останній лист,
Згадати про рясні травневі зливи.
І хай мені присниться, як колись
Я так хотів прокинутись щасливим.**

Мироносиці-липи!
Чи в силі жовтень воскреснути?..

Зачекалось небо, підперте гілками вашими.
Простяглась у мольбі земля доріг перехрестями.
Обважніло серце, і стогне душа обважена.

Найскорботніша з п'єт. Золотої проводи осені.
Над водою – сумна верба
вдовою похилою.

Задощило.
Немов цвяхи в труну, краплі – в озеро.
Товщу хмар не проб'є промінням сонце знесилене.

Нащо всі вони тут: вітер-кат з далекої Півночі,
Листопад-прокуратор з його головними болями?..

Я обожнював жовтень.
Я думав, що буде вічним він.
Тільки жовтню – жовтневе,
І виключно Богу – богове.

Геть!
Залиште удвох нас.
Дерева завмерли – вартою...
За життя його рідко лишався з ним наодинці я.

Я мовчу, приголомшений.
Вбитий цією втратою,
Чую – плаче земля, укрита його багрянницею.

**Я немовби і сам разом з ним до страти засуджений.
Повертаюсь в минуле, спроможний вертатись
подумки.
Незбагненно чужий і ворожий усьому сущому.
Чорно-білою плівкою в тілі нового “Кодака”...**

51

* * *

**Спочинь. Доорано до обрїю.
Холоне плуг, стомившись, осторонь.
Ти маєш право зменшить оберти,
Ти мариш Прагою та осінню.**

**Побачить світ, як завше, вдосвіта
Душа, від злиднів перевтомлена, –
І знову житимеш у двох світах:
Рожевих мрій – та вічних стогонів.**

**Спочинь... Темніють сосен стовбури,
В далеких травах сонцю послано.**

**І на землі давно затоптано
Сліди дванадцяти апостолів.**

Старі волхви

хвалились віщою освітою:

Вали не витримають битви!

Будьте свідками –

Фортечна міць обернеться на прах,

І буде пекло...

Бранки маритимуть волею,

І пульсуватиме в серцях

живих ще

воїнів

Жага дощу – останньою зі спраг.

Нащадкам вашим

бути босами,

чи босими.

І – хтось отримає свинець у серце

в Боснії,

А хтось прикрасить груди золотом Атен.

Кому – шукати по лісах квітучу папороть,

Кому – просити. На папері, чи на паперті.

І потерпати,

не потрапивши

в партер...

* * *

Ну нарешті...
Не чути виття хуртовин –
Залишились у казці про Кая та Герду.
Переможно здіймає весна хоругви,
Зустрічають месію заплакані верби.

І зимою зумовлену довгу печаль
Проковтнула земля із розтопленим снігом.
І прослались дороги під ноги прочан –
На Почаїв та Київ, Лубни та Чернігів.

Ще чорніють провалля небілених стель,
Ще закуті ікони у шати скорботи,
І постяться пустелеподібні собори,
І замріяний квітець малює постель.

І лунають “Осанна” і тихе “Прости”,
І до хресного ходу готується паства.

Повертається з раю південного птаство
В холоднечу і дощ Іудейської Пасхи,
І вітають птахів монастирські хрести...

* * *

Не місце місяцю в калюжній глибині!
Поглянь у небо – там зустрінь його очима.
Осінь ніч – така печальна і причинна.
Дерева мерзнуть у блаженському вбранні.

Зміцніле серце виповзатиме із п'ят
Нехай неквапно – та упевнено й назавше.
Немов для Юди, для страху лаштуєш зашморг,
Уже без трепету чекаючи розп'ять.

Так геть понурість, вище ікла, вепре впертий!
За тебе – небо. Допоможе розпростерте:
Дошем холодним – по гарячих почуттях,
Чи першим снігом – по жовтневій лиховерті.

Не смій і мріяти – за півжиття до смерті,
Підбивши підсумки, знімати білий стяг.

* * *

На наші млини
ще поллється вода,
Рятуючи нас
від жаги і спекоти.
Відмиємо одяг
від сліду стида
І стомлені душі,
просякнуті потом.

Як після війни
чи засилля орди,
Зібравши живих,
помолившись за мертвих,
Зімкнувши
свої поріділі ряди,
Піднімемо вище
побляклі знамена –

І пройде парадом
під оплесків сплеск,
Забувши мільйони образ та принижень,
Не здоланий,
хоч і знедолений,
плебс,
Що, попри прогноз,
несподівано вижив!

* * *

За яблука й кавун
скажу
“спасибі”
Спасу.

Подяка небесам
за сонце та меди!
Останні літні дні...
Сховати б їх за пазуху,
Аби зігріли душу
в люті холоди.

Хай спомин про тепло
товсту розтопить кригу,
Яка скує серця
грудневої пори.

...Жовтіють ясени.
І чути шерхіт крил.
Повис лелечий сум
серпневим
довгим
криком...

ЗМІСТ

„Поговоріть зі мною, небеса...”	3
„Я не буду героєм легенд...”	4
„Кленовий одяг золотим дощем...”	5
„Пронизливий вітер...”	7
„Ось і ти. Я чекав, я вірував...”	8
„Це жахливо...”	9
„Він живий...”	10
„Здається, ми чужі на цьому святі...”	11
„І принесе кульгавий листоноша...”	12
„Ще – мить...”	13
„Зореточить небесна твердь...”	14
„Пані осене! Як Ви вчасно...”	15
„Блукає голодне дитинство...”	16
„Моя любов, Одеса дощова...”	17

„А у Харкові сніг та сніг...”	18
„Самотнє сонце плавало в Дніпрі...”	19
„Я прошу тобі, місто...”	20
„Наступні три доби на сході йтиме дощ...”	21
„Звичним рухом...”	23
„Жовтих літер півмісяць...”	24
„Закохайся у жовтень...”	26
„Сивий сніг, покалічений сотнями ніг...”	27
„Хай пошкоджено зуби...”	28
„І як винагорода – Новгород...”	29
„Суне сумний листопад...”	30
„Ранок. Таємницю ночі випито...”	31
„Пахне травами небо...”	32
„А ми стояли біля виходу...”	33
„Плететься пізня осінь до Різдва...”	34
„Колись про тебе буде створено легенду...”	35
„Так поплач за минулим літом...”	36
„Вона...Вона! Її легка хода...”	37
„Злітають з безлистих тополь...”	39
„Коли придавлять брилами роки...”	41

„Ти залишася на щоді...”	42
„Порожній погляд. Літер довгий ряд...”	43

„Химерять сосни літом, лісом, тишею...”	44
„Гіллясті ясени не зрадять, промовчать...”	45
„Що ж Ви робите, пані?...”	46
„Янтарним молоком стікають груди сосен...”	47
„Не ступлю за межу...”	48
„Подалі від тверді земної...”	49
„Зануритись удвох поміж дерев...”	50
„Мироносиці-липи!...”	51
„Спочинь. Доорано до обрію...”	52
„Старі волхви хвалились віщою освітою...”	53
„Ну, нарешті...Не чути виття хуртовин...”	54
„Не місце місяцю в калюжній глибині...”	55
„На наші млини ще поллється вода...”	56
„За яблука й кавун скажу „спасибі” Спасу...”	57